

Bureaucratie? Ach, valt wel mee...

Ik kreeg een mailtje een aantal maanden geleden, of ik mee wilde helpen met een mastervoorlichtingsavond in het Went. Ja hoor, dat wil ik wel doen, mail ik terug. Ik vind dat altijd wel gezellig, met studenten kletsen op zo'n avond, en het duurt toch maar drie uurtjes. Nog dezelfde dag een mail van de personeelsadministratie van de Universiteit Utrecht. Ik zou aangesteld worden als medewerker van de UU op een soort freelance/oproepkracht-achtige ba-

sis. Of ik daarvoor snel al mijn gegevens wilde terugmailen. Mijn tijdelijke aanstelling (van in totaal drie uur) was immers al volgende week! Dus ik mail mijn gegevens, en ook mijn sofi-nummer. Hé, wat leuk, ik krijg blijkbaar nog betaald ook voor die drie uurtjes. Na het opsturen van mijn gegevens krijg ik een mail terug met een paar formulieren. Een formulier dat heel lang was van de universiteit, en een formulier dat ik niet begreep van de Belastingdienst. Nou, vooruit maar... formulieren uitgeprint, printer gerepareerd, formulieren nog een keer uitgeprint, mijn ouders gebeld omdat zij de Belastingdienst wel snappen en ik nooit, formulieren ingevuld, allerlei gegevens opgezocht, kopie van mijn paspoort gemaakt, alles in een grote enveloppe gedaan en opgestuurd. Wat een gedoe!

De voorlichtingsavond was erg gezellig. Een beetje kletsen met studenten die twijfelen en de snoepjes eten die op de tafel voor mij stonden. Thuisgekomen ga ik gelijk nog maar weer een formulier invullen: het uren-declaratie-formulier...

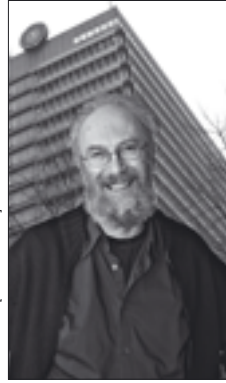
Een paar dagen later krijg ik een brief van de Universiteit. Ze heten mij welkom als freelance-medewerker van de universiteit en hopen dat ik een prettig dienstverband heb daar. Een dienstverband van drie uur... Nog een week later krijg ik een brief dat ik als nieuwe medewerker van de Universiteit Utrecht mijn eigen e-mailadres heb. Wow! Ik voel me helemaal in de watten gelegd voor een avondje werk. En dan, nog geen maand later, krijg ik een paar tientjes 'salaris' op mijn rekening gestort. De reden waarvoor ik alle bureaucratie doorgeworsteld heb!

Maar vandaag was het helemaal bont: op mijn rekening zie ik dat ik 1,89 euro vakantiegeld heb gekregen. Bedankt universiteit! Misschien koop ik er wel een ijsje van.

Thomas Walder *freelance-medewerker op oproepbasis*

P.S. Uiteraard kreeg ik ook nog een papieren bevestiging van mijn vakantiegeld. Daarop staat dat ik ook nog 1,24 euro eindejaarsuitkering in het verschiet heb. Precies één oliebol!

De ziel van de Biologie

De universiteit heeft haar ziel verpand aan de markt. Het marktdenken beheerst het universitaire systeem teveel, vindt Frits van Oostrom, president van de Koninklijke Nederlandse Academie van Wetenschappen. Niet alleen in het onderzoek en management, maar ook in het onderwijs infiltreert de markt. Onderwijs als product en de student als rondshoppende consument. De student als manager van zijn eigen leerproces en de universitaire

studie als schutsluis naar de arbeidsmarkt zijn marktcarikaturen. Hij eist dat de bacheloropleiding wordt verrijkt met substantiële en meer inspirerend onderwijs. Aansluitend bij de president van de *Cornell University* noemt hij als een van de belangrijkste academische leerdoelen: *wisdom in the age of information*.

In het nieuwe bachelorprogramma Biologie, dat in 2005 is ingevoerd, vindt je het 'markt'denken terug in het didactisch uitgangspunt van competentiegericht onderwijs en in competenties als kennismanagement en managementvaardigheden. Maar een van die competenties sluit juist weer aan bij het pleidooi van Van Oostrom voor meer ziel in het onderwijs. Tot de gewenste metacognitieve vaardigheden van de bachelor behoort dat de student eigen normen en waarden een plaats kan geven in de context van studie en beroep. En hij moet biologische problemen op kritisch ethische wijze benaderen. Het programma gaat nog niet zover als Van Oostrom zou willen, namelijk dat bèta's culturele geletterdheid ontwikkelen en een goed besef van hoe recht en samenleving werken.

De vraag dringt zich op wat er van die metacognitieve vaardigheden in de bachelorfase terecht komt. Alle docenten is gevraagd om bij de onderwijsvernieuwing aan te geven welke competenties aan de orde komen. En er is toegezien op een zekere verdeling van de competenties over de cursussen. Maar hoeveel tijd wordt er nu aan die metacognitieve vaardigheden besteed? En hoeveel maken ze onderdeel uit van de capaciteit van de bachelor? Er bestaan meetmethoden voor. Door docenten te interviewen kun je meten hoeveel tijd ze besteden aan de verschillende competenties. Je kunt de resultaten in een cirkeldiagram uitzetten en zo kun je cursussen en opleidingen met elkaar vergelijken. Bij sommige visitaties gebeurt dat. Wellicht kun je zo ook deze capaciteiten bij studenten meten. Maar Van Oostrom zal dat wel teveel markt vinden en een aantasting van de academische ziel.

Jos Dekker